

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๖-๑๕/๒๕๕๓

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีส่งความเห็นของคู่ความเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕

ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ส่งหนังสือ เรื่อง ส่งสำนวนเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยรวม ๔ เรื่อง ที่มีลักษณะเหมือนกันคือ

เรื่องแรก ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ สำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๕๓๒/๒๕๕๒ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายติลก เข้มนวม จำเลย (ผู้ร้องที่ ๑) และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๕๒๓/๒๕๕๒ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายบุญเลิศ เลิศศิริ จำเลย (ผู้ร้องที่ ๒)

เรื่องที่ ๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ สำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๑๘๔/๒๕๕๒ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายมนูญ สุทธิจินดา จำเลย (ผู้ร้องที่ ๓)

เรื่องที่ ๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๔๑๖/๒๕๕๓ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายอำไพ ศรีดี จำเลย (ผู้ร้องที่ ๔)

เรื่องที่ ๔ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓ สำนวนคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๖๕๗๗/๒๕๕๒ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี โจทก์ นายบุญนาค นบน้อย จำเลย (ผู้ร้องที่ ๕)

ผู้ร้องทั้งห้าได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย เรื่อง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยร้องว่าคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐

ตามคำร้องของผู้ร้องทั้งห้าสรุปความได้ว่า ผู้ร้องถูกพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีว่า ผู้ร้องทั้งห้าได้มีการใช้พื้นที่ดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรมไปใช้เป็นที่เลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำ เป็นเหตุให้เกิดภาวะมลพิษทั้งทางน้ำและในดินและเกิดสภาวะ

การขาดแคลนความสมดุลตามธรรมชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและก่อให้เกิดผลเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐและประชาชน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และคำสั่งนายกรัชมมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕

ผู้ร้องทั้งห้าจึงได้ร้องต่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีว่า กฎหมายที่ศาลจะนำมาบังคับใช้ในคดี คือ คำสั่งนายกรัชมมนตรี ที่ ๒/๒๕๕๑ และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๑/๒๕๕๑ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ ทั้งนี้ โดยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิจารณาคำร้องของผู้ร้องทั้งห้าแล้วเห็นว่า เมื่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรีส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รับเรื่องไว้ในสารบบเพื่อดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัชมมนตรีและคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีดังกล่าวมิใช่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งเป็นกรณีทำนองเดียวกับกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ที่วินิจฉัยว่า “ประกาศนาคารแห่งประเทศไทยมิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ การที่ขอให้วินิจฉัยว่า ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย...เป็นประกาศที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ หรือไม่ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย...” ดังนั้นคำสั่งที่ออกโดยนายกรัชมมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี จึงเป็นคำสั่งของฝ่ายบริหารและมิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติจึงมิใช่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย แต่กรณีเช่นนี้ผู้ร้องอาจใช้ช่องทางเสียหายโดยร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยกรณีดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองที่จะพิจารณาวินิจฉัยให้ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ